

NBP

Narodowy Bank Polski

Październik 2019 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Październik 2019 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2019 r.

Materiał opracował:
Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej

Autorzy:
Agnieszka Brewka
Anna Dobrzańska
Magdalena Gąsior
Kamil Klupa
Maria Majkowska
Martyna Migąła
Joanna Surąła
Aleksandra Wesołowska
Honorata Wyganowska

Redakcja:
Magdalena Gąsior

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

Narodowy Bank Polski
Departament Zagraniczny
Wydział Integracji Europejskiej

00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl
© Copyright Narodowy Bank Polski, 2019

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Posiedzenie Eurogrupy 9 października**

Na posiedzeniu 9 października Eurogrupa zdecydowała o kolejnych elementach instrumentu budżetowego na rzecz konwergencji i konkurencyjności (*Budgetary Instrument for Convergence and Competitiveness*, BICC) dla strefy euro. Instrument ma być dostępny dla państw członkowskich strefy euro oraz należących do systemu ERM II, a wsparcie finansowe ma być realizowane ze środków zaplanowanych w wieloletnich ramach finansowych (WRF). Podjęto także decyzje dotyczące zasad alokacji środków przyznawanych w ramach BICC.

[więcej w pkt 3.1](#)

- **Posiedzenie Rady Europejskiej 29 października poświęcone brexitowi**

Rada Europejska (art. 50), na wniosek strony brytyjskiej, podjęła decyzję o przesunięciu daty wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej (UE). Zgodnie z nowymi ustaleniami brexit nastąpi 31 stycznia 2020 r. lub wcześniej, jeśli umowa o wystąpieniu zostanie ratyfikowana przez obie strony.

[więcej w pkt 4.2](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	6
1.1. Rozpoczęcie naboru do forum wysokiego szczebla do spraw unii rynków kapitałowych	6
1.2. Konsultacje publiczne dotyczące postanowień Bazylei III, wskaźników rynkowych oraz ryzyka rynkowego	6
2. Rada Unii Europejskiej	8
2.1. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 10 października 2019 r.	8
3. Eurogrupa	9
3.1. Posiedzenie Eurogrupy 9 października 2019 r.	9
4. Rada Europejska	10
4.1. Posiedzenie 17–18 października 2019 r.	10
4.2. Posiedzenie 29 października 2019 r. poświęcone brexitowi	10
5. Europejski Bank Centralny	11
5.1. Wyniki październikowego badania akcji kredytowej banków strefy euro	11
5.2. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej	11
5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	12
6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	13
6.1. Raport w sprawie wpływu Bazylei III na sektor bankowy	13
6.2. Raport w sprawie wymogu pokrycia płynności	13
6.3. Opinia dotycząca wypłat środków gwarantowanych	14
7. Inne	16
7.1. Informacja na temat wyjścia Wielkiej Brytanii w UE	16
7.2. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie walutowych kredytów hipotecznych	16
7.3. Ocena gospodarki Portugalii	17
7.4. Publikacja raportu grupy wysokiego szczebla do spraw CMU	17
7.5. Postępy we wdrażaniu CMU do oceny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego	18
7.6. Ocena programu dostosowań gospodarczych na Cyprze przez KE	19
Zapowiedzi wydarzeń w listopadzie 2019 r.	20
Wykaz skrótów	21

1. Komisja Europejska

1.1. Rozpoczęcie naboru do forum wysokiego szczebla do spraw unii rynków kapitałowych

Dnia 10 października 2019 r. Komisja Europejska (KE) rozpoczęła rekrutację do forum wysokiego szczebla do spraw unii rynków kapitałowych (*capital markets union, CMU*). W [dokumencie](#) *Call for applications for the selection of members of the High Level Forum on Capital Markets Union* zapowiedziano, że celem prac grupy, w skład której wejdą uczestnicy rynku, eksperci i naukowcy, będzie opracowanie rekomendacji dotyczących dalszych możliwych działań w zakresie unii rynków kapitałowych. Grupa będzie składała się z 28 członków, którzy zostaną powołani na osiem miesięcy, z możliwością przedłużenia o dwa miesiące, jeśli będzie to uzasadnione zakończeniem wyznaczonych zadań. Grupa powinna:

- zidentyfikować obszary, w których mogą być potrzebne dalsze działania bądź zmiana podejścia,
- określić długoterminowe trendy, które mogą mieć wpływ na przyszłość europejskich rynków kapitałowych i proces ich integracji, w tym przede wszystkim: rozwój technologiczny, brexit oraz zagadnienia związane ze zrównoważonym rozwojem.

Nowo powołana grupa zostanie podzielona na trzy podgrupy, których praca skupi się, odpowiednio, na.:

- określeniu warunków utworzenia systemu umożliwiającego zwiększenie pozyskiwania kapitału zagranicznego, zwłaszcza przez innowacyjne małe i średnie przedsiębiorstwa,
- określeniu możliwości rozbudowy architektury europejskiego rynku kapitałowego, w tym w szczególności określenie jak nowe technologie finansowe mogą wspierać ten proces,
- zbadaniu możliwości dostępu inwestorów detalicznych do produktów inwestycyjnych i usług na rynkach kapitałowych w celu zwiększenia udziału tych podmiotów w rynku.

Planuje się, że wstępna wersja raportu zostanie przedstawiona w lutym 2020 r., a do maja 2020 r. zostanie opublikowany raport grupy zawierający zbiór rekomendacji. Zainteresowani mogą składać dokumenty do 7 listopada br. Grupa rozpocznie pracę 26 listopada br.

1.2. Konsultacje publiczne dotyczące postanowień Bazylei III, wskaźników rynkowych oraz ryzyka rynkowego

W październiku br. KE rozpoczęła trzy odrębne [konsultacje publiczne](#) związane z: wdrożeniem w UE zmian wynikających z aktualizacji postanowień Bazylei III, przeglądem rozporządzenia w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych oraz projektem aktu delegowanego dotyczącego alternatywnej metody standardowej w odniesieniu do ryzyka rynkowego.

Do 11 listopada br. zainteresowane podmioty mogą wziąć udział w konsultacjach publicznych w związku z przygotowaniem przez KE [projektu](#) rozporządzenia delegowanego, które zmieni rozporządzenie Parlamentu Europejskiego (PE) i Rady (UE) nr 575/2013 w zakresie alternatywnej metody standardowej w odniesieniu do ryzyka rynkowego. Celem konsultacji jest uzyskanie opinii uczestników rynku na temat technicznych aspektów związanych z przygotowującym projektem aktu delegowanego.

Konsultacje publiczne dotyczące przeglądu rozporządzenia w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne zakończą się 6 grudnia br. KE zdecydowała się przeprowadzić konsultacje, aby uzyskać opinie od uczestników rynku na temat funkcjonowania przepisów zawartych w rozporządzeniu dwa lata od momentu jego wejścia w życie. Po zakończeniu konsultacji, na podstawie otrzymanych odpowiedzi, KE opracuje raport dla PE i Rady UE.

Do 3 stycznia 2020 r. będą trwały konsultacje publiczne w sprawie dostosowania przepisów unijnych dotyczących wymogów kapitałowych do standardów międzynarodowych, głównie w odniesieniu do wymogów ostrożnościowych i dyscypliny rynkowej. Przy okazji wdrażania w UE rozwiązań zawartych w ostatecznej wersji postanowień Bazylei III, KE chciałaby poznać opinię zainteresowanych stron na tematy związane m.in. z: ryzykiem kredytowym, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem rynkowym, ryzykiem korekty wyceny kredytowej, transakcjami finansującymi z wykorzystaniem papierów wartościowych oraz minimalnym poziomem aktywów ważonych ryzykiem, tzw. *output floor*¹.

Wszystkie zainteresowane podmioty mogą wziąć udział w konsultacjach poprzez wypełnienie odpowiedniego formularza on-line, dostępnego na stronie internetowej KE.

---

¹ *Output floor* oznacza, że dla banków stosujących metody ratingów wewnętrznych wartość aktywów ważonych ryzykiem wyznaczona za pomocą metod zaawansowanych nie może być niższa niż 72,5% aktywów ważonych ryzykiem obliczonych zgodnie z metodą standardową.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 10 października 2019 r.

Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Economic and Financial Affairs Council, Ecofin) omówiła postępy we wdrażaniu planu działania w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy z grudnia 2018 r., a także priorytety wskazujące kierunek długoterminowych działań KE w tym zakresie. Ministrowie zapoznali się ze sprawozdaniami KE z lipca 2019 r. na temat funkcjonowania ram prawnych zapobiegających praniu pieniędzy, w tym z analizą *ex post* niedawnych domniemanych przypadków prania pieniędzy z udziałem banków z UE. Podkreślono wagę harmonizacji prawa w tej dziedzinie w całej UE. W tym kontekście rozważano też przekształcenie dyrektywy w sprawie przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (*anti-money laundering directive*, AMLD) w rozporządzenie i powierzenie jednemu z unijnych organów zadań nadzorczych w zakresie AML. Rada zapowiedziała przyjęcie konkluzji w dziedzinie AML w grudniu 2019 r.

Rada wydała zalecenie dla Rady Europejskiej w sprawie mianowania Fabia Panetty (obecnie pierwszego wiceprezesa Banku Włoch) na miejsce Benoît Coeurégo w zarządzie EBC. Oczekuje się, że Rada Europejska podejmie formalną decyzję w tej sprawie przed końcem roku.

3. Eurogrupa

3.1. Posiedzenie Eurogrupy 9 października 2019 r.

Eurogrupa podjęła decyzje dotyczące [zarządzania i finansowania](#) instrumentu budżetowego na rzecz konwergencji i konkurencyjności (*Budgetary Instrument for Convergence and Competitiveness*, BICC). Instrument ma być dostępny dla państw strefy euro oraz państw należących do ERM II. Finansowany ma być tak jak inne wydatki z budżetu UE, a wysokość oferowanego wsparcia w obrębie instrumentu zostanie ustalona w WRF. Państwa członkowskie, które chciałyby skorzystać ze środków BICC, będą mogły składać propozycje wiosną każdego roku, wnioski będą oceniane przez KE. Podjęto także decyzje o zasadach przyznawaniu wsparcia: w przypadku co najmniej 80% środków kryterium przyznawania pomocy będzie wielkość populacji i wysokość PKB na mieszkańca – im niższe PKB na mieszkańca, tym większa szansa na wsparcie. Z kolei 20% funduszy zostanie przeznaczone do bardziej swobodnego wykorzystania, w celu reakcji na wyzwania typowe dla gospodarki danego kraju poprzez wspieranie reform i inwestycji. Wysokość krajowej stopy współfinansowania projektów ustalono na 25% (przy czym może ona ulec zmianie w zależności od sytuacji gospodarczej).

Na posiedzeniu 9 października Eurogrupa zdecydowała o kolejnych elementach BICC. Instrument ma być dostępny dla państw członkowskich strefy euro oraz tych, które należą do system ERM II, a wsparcie finansowe realizowane ze środków zaplanowanych w WRF. Podjęto także decyzje dotyczące zasad alokacji środków przyznawanych w ramach BICC.

Na posiedzeniu dyskutowano też o postępach w tworzeniu unii bankowej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów dotyczących strefy euro. W swoich wystąpieniach przewodniczący Rady do spraw Nadzoru Europejskiego Banku Centralnego (European Central Bank Supervisory Board), Andrea Enria, oraz przewodnicząca Jednolitej Rady do spraw Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Board, SRB), Elke König, zdali relację, odpowiednio, z działań nadzorczych przeprowadzonych przez Europejski Bank Centralny (EBC) w ramach jednolitego mechanizmu nadzorczego w 2019 r. oraz z bieżących prac SRB, także w kontekście przygotowań do brexitu.

Eurogrupa poparła kandydaturę Fabia Panetty na miejsce ustępującego członka zarządu EBC – Benoît Cœurégo. Ponadto państwa członkowskie poproszono o zgłaszanie kandydatur na miejsce Sabine Lautenschläger, która we wrześniu złożyła rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu EBC.

4. Rada Europejska

4.1. Posiedzenie 17–18 października 2019 r.

Szefowie unijnych państw i rządów spotkali się w Brukseli, aby przedyskutować: brexit, unijne WRF, rozszerzenie UE, stosunki z Turcją i przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Rada zaapelowała do prezydencji fińskiej, by w grudniu 2019 r. przedstawiła Radzie Europejskiej schemat negocjacyjny dotyczący WRF zawierający konkretne liczbowe propozycje. Tematem posiedzenia było również otwarcie negocjacji akcesyjnych z Albanią i Republiką Macedonii Północnej. Uzgodniono, że przywódcy powrócą do tej kwestii przed szczytem UE–Bałkany Zachodnie, który odbędzie się w maju 2020 r. w Zagrzebiu. Rada Europejska zapowiedziała też, że na grudniowym posiedzeniu dookreśli wytyczne dotyczące długoterminowej strategii klimatycznej UE.

Rada Europejska przyjęła także decyzję w sprawie mianowania Christine Lagarde prezesem Europejskiego Banku Centralnego. Christine Lagarde zastąpi urzędującego prezesa EBC Mario Draghiego 1 listopada br.

4.2. Posiedzenie 29 października 2019 r. poświęcone brexitowi

Rada Europejska przyjęła decyzję przedłużającą okres wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE, o którym mowa w art. 50 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, do 31 stycznia 2020 r. Zapewni to czas potrzebny do ratyfikowania umowy dotyczącej brexitu. Wyjście Wielkiej Brytanii z UE może nastąpić wcześniej – 1 grudnia 2019 r. lub 1 stycznia 2020 r., pod warunkiem że do tego czasu umowa zostanie ratyfikowana przez obie strony. Rada Europejska podjęła decyzję jednomyślnie w procedurze pisemnej, w porozumieniu z Wielką Brytanią.

Rada Europejska podkreśliła również, że w przedłużonym okresie Wielka Brytania pozostaje państwem członkowskim mającym wszystkie prawa i obowiązki określone w traktatach i prawie unijnym.

Rada Europejska, na wniosek strony brytyjskiej, podjęła decyzję o przesunięciu daty wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Zgodnie z nowymi ustaleniami brexit nastąpi najpóźniej 31 stycznia 2020 r., chyba że umowa o wystąpieniu zostanie ratyfikowana wcześniej przez obie strony.

---

5. Europejski Bank Centralny

5.1. Wyniki październikowego badania akcji kredytowej banków strefy euro

EBC [opublikował](#) 22 października 2019 r. wyniki październikowego badania akcji kredytowej banków strefy euro. Badanie dotyczy zmian, jakie zaszły w ich polityce kredytowej w trzecim kwartale br. oraz oczekiwanych zmian w kwartale czwartym. Badanie zostało przeprowadzone między 13 a 30 września 2019 r. uczestniczyły w nim 144 banki.

Ogólne warunki, na których banki udzielały kredytów dla przedsiębiorstw i kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, zastrzyły się w trzecim kwartale, w przypadku udzielania kredytów konsumenckich – nie uległy zmianom. Wewnętrzne bankowe standardy udzielania kredytów, pomimo oczekiwanego braku zmian, zostały nieznacznie złagodzone zarówno w przypadku kredytów udzielanych przedsiębiorstwom, jak i kredytów mieszkaniowych (w obu przypadkach było to -2%)². Banki nie oczekują zmian standardów kredytowych w czwartym kwartale.

5.2. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej

W trakcie [posiedzenia](#) 24 października br. Rada EBC zadecydowała o pozostawieniu stóp procentowych na niezmiennym poziomie. Wynoszą one odpowiednio:

- 0,00% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 0,25% – stopa kredytu w banku centralnym,
- -0,50% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

Podczas konferencji prasowej Mario Draghi [zaznaczył](#), że Rada Prezesów oczekuje, że podstawowe stopy procentowe EBC pozostaną na obecnym lub niższym poziomie do momentu, kiedy perspektywy inflacji w horyzoncie czasowym projekcji będą zdecydowanie zbliżały się do poziomu wystarczająco bliskiego, ale niższego niż 2%, oraz do momentu potwierdzenia tego zbliżenia w dynamice inflacji bazowej.

Potwierdzone zostało również, zapowiedziane we wrześniu, wznowienie programu skupu aktywów (*asset purchase programme*, APP) od 1 listopada br. Aktywa będą skupowane w kwocie 20 mld euro miesięcznie „tak długo, jak długo będzie to konieczne do wzmocnienia łagodzącego oddziaływania podstawowych stóp procentowych EBC”. Program zostanie zakończony na krótko przed tym, jak Rada zdecyduje się na podniesienie stóp.

EBC zamierza nadal w całości reinwestować spłaty kapitału z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach APP. Reinwestycje będą prowadzone dłuższy czas po tym, jak

---

² Różnica między odsetkiem banków w badanej próbie, które zastrzyły warunki kredytowania, a odsetkiem banków, które je złagodziły.

EBC zacznie podnosić stopy procentowe i „tak długo, jak długo będzie to konieczne do utrzymania korzystnych warunków płynnościowych i zdecydowanie łagodnej polityki pieniężnej”.

5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w październiku br. następujące opinie:

- Rady Prezesów EBC w sprawie zalecenia Rady dotyczącego mianowania członka zarządu EBC, Fabia Panetty, z dniem 1 stycznia 2020 r. (CON/2019/35),
- w sprawie zmian w łotewskiej ustawie o Latvijas Banka (CON/2019/36),
- do rozporządzenia PE i Rady UE w sprawie ram zarządzania instrumentem budżetowym na rzecz konwergencji i konkurencyjności dla strefy euro (CON/2019/37).

6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

6.1. Raport w sprawie wpływu Bazylei III na sektor bankowy

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) 2 października 2019 r. opublikował kolejną edycję, przygotowywanego dwa razy w roku, [raportu](#)³ oceniającego wpływ wprowadzenia Bazylei III⁴ na sektor bankowy. Analizy EBA przeprowadzone zostały na podstawie danych na koniec grudnia 2018 r., obejmujących 113 banków (45 banków tzw. grupy 1. oraz 68 banków grupy 2.⁵).

Badanie EBA wykazało, że w porównaniu z obecnie obowiązującymi wymogami dyrektywy i rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (tzw. CRD IV/CRR) pełne wprowadzenie nowych standardów Bazylei III spowodowałoby wzrost kwoty minimalnego wymogu z tytułu kapitału Tier 1 średnio o 19,3%. Wzrost wymaganego kapitału spowodowany byłby głównie wprowadzeniem minimalnego poziomu aktywów ważonych ryzykiem (tzw. *output floor*) (wzrost o 5,4%) oraz nowych standardów dotyczących ryzyka operacyjnego (wzrost o 4,7%). Zmiany miałyby również wpływ na wskaźniki adekwatności kapitałowej, które muszą być przedstawiane przez banki. Średnie wskaźniki kapitału podstawowego Tier 1 (*common equity Tier 1*, CET 1), kapitału Tier 1 i kapitału całkowitego spadłyby odpowiednio o 2,6, 2,8 i 3,2 pkt proc. (do 11,6%, 12,7% i 14,9%). Wskaźnik dźwigni pozostałby na podobnym poziomie (niewielki spadek – do 5,0% z 5,2%).

W celu spełnienia nowych wymogów banki musiałyby zwiększyć kapitały o 26 mld euro, z czego 24,9 mld euro powinno przypadać na kapitał Tier 1.

6.2. Raport w sprawie wymogu pokrycia płynności

W opublikowanym 2 października br. [raporcie](#) EBA przedstawił informacje o kształtowaniu się w UE wskaźnika pokrycia płynności (*liquidity coverage ratio*, LCR). Analizy przeprowadzono na podstawie danych na koniec grudnia 2018 r. pozyskanych od 136 banków, których łączna wartość aktywów stanowi około 80% aktywów sektora bankowego UE.

---

³ EBA zaznacza, że raport nie jest porównywalny z opublikowanym w sierpniu br. raportem przygotowanym jako odpowiedź na tematy wyłonione podczas konsultacji KE. Różnice wynikają z m.in.: innego okresu odniesienia i składu badanej próby banków oraz różnic w metodyce stosowanej do analiz.

⁴ Opublikowana w grudniu 2017 r. aktualizacja postanowień Bazylei III musi zostać wprowadzona do porządku prawnego poszczególnych krajów i powinna zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2022 r. Wyjątkiem jest wymóg dotyczący minimalnego poziomu aktywów ważonych ryzykiem, który powinien być wprowadzany stopniowo w latach 2022–2027.

⁵ Do grupy 1. zaliczane są banki prowadzące działalność transgraniczną, których kapitał Tier 1 przekracza 3 mld euro. Pozostałe banki zaliczane są do grupy 2.

Średni ważony wskaźnik LCR w badanej próbie banków wynosił 149%, przy czym dla instytucji o znaczeniu systemowym był zauważalnie niższy (dla globalnych instytucji o znaczeniu systemowym – 145%, dla innych instytucji o znaczeniu systemowym – 144%) niż dla pozostałych instytucji, dla których wynosił 183%. Wymogu LCR na poziomie co najmniej 100%, który zaczął obowiązywać od 1 stycznia 2018 r., nie spełniały jedynie cztery, niewskazane z nazwy banki. W przypadku tych instytucji niedobór aktywów płynnych wyniósłby łącznie 15,7 mld euro.

Pogłębiona analiza LCR wykazała, że banki w dalszym ciągu przejawiają skłonność do utrzymywania znacząco niższych buforów płynności dla walut obcych, w szczególności dolara amerykańskiego i funta szterlinga, niż dla swojej waluty krajowej. W niektórych przypadkach wskaźniki LCR dla dolara i funta kształtują się znacznie poniżej 100%. Zjawisko to stanowi potencjalne źródło ryzyka, gdyż w sytuacji kryzysowej pozyskanie przez banki środków w walutach obcych może być ograniczone.

6.3. Opinia dotycząca wypłat środków gwarantowanych

Dnia 30 października br. opublikowano [opinie](#) EBA dotyczącą wypłaty środków gwarantowanych. Opinia została wydana przez EBA na potrzeby przeprowadzanej przez KE oceny postępów we wdrażaniu dyrektywy w sprawie systemów gwarancji depozytów (*Deposit Guarantee Schemes Directive*, DGSD). Zdaniem EBA uzasadnione jest wprowadzenie zmian przepisów dotyczących:

- niedostępności depozytów,
- wypłat środków gwarantowanych, w przypadku gdy istnieją zastrzeżenia, że środki mogą być związane z procederem prania pieniędzy i finansowaniem terroryzmu,
- procesu wypłaty, w przypadku gdy deponent nie jest w sposób nieograniczony uprawniony do środków znajdujących się na rachunku,
- tymczasowego wysokiego salda (*temporary high balances*)⁶,
- informowania deponentów o stosowaniu potrąceń (*set-off*)⁷,
- wypłat środków gwarantowanych przez system gwarancji kraju macierzystego bezpośrednio deponentom oddziału funkcjonującego w kraju goszczącym,

---

⁶ „Tymczasowe wysokie saldo” to określenie na tymczasową ochronę depozytów powyżej kwoty gwarantowanej, których poziom wynika z transakcji zdefiniowanych lub służących określonym celom społecznym. Zgodnie z DGSD depozyty powyżej kwoty 100 000 EUR są chronione przez okres od 3 do 12 miesięcy (okres ten jest różny w różnych państwach członkowskich), o ile spełniają następujące warunki: 1) wynikają z transakcji dotyczących nieruchomości mieszkalnych, 2) są związane z określonymi sytuacjami życiowymi deponenta (tj. małżeństwo, rozwód, przejście na emeryturę, zwolnienie z pracy, inwalidztwo, zgon), 3) wynikają z wypłaty świadczeń z tytułu ubezpieczenia lub odszkodowania za straty będące wynikiem przestępstwa lub za niesłuszne skazanie.

⁷ Mechanizm potrąceń polega na uwzględnieniu przy obliczaniu kwoty podlegającej wypłacie z tytułu środków gwarantowanych wymagalnych zobowiązań deponenta względem banku. Obecnie zgodnie z art. 7 ust. 5 DGSD jest to tzw. opcja narodowa.

- traktowania deponentów korzystających z licencjonowanych usług instytucji kredytowej działającej bezpośrednio (tj. bez ustanowienia oddziału) w innym państwie członkowskim (*passporting services*).

Jako aneks do opinii dołączony został raport zawierający szczegółową analizę zagadnień będących przedmiotem opinii EBA, a także dotychczasowe doświadczenia krajów UE związane ze stosowaniem DGSD.

7. Inne

7.1. Informacja na temat wyjścia Wielkiej Brytanii z UE

Dnia 2 października 2019 r. Premier Wielkiej Brytanii Boris Johnson [przedstawił](#) propozycję tekstu prawnego zawierającego zmiany w umowie o wystąpieniu, w szczególności Protokołu dotyczącego Irlandii i Irlandii Północnej oraz propozycję zmian w deklaracji politycznej, co oznaczało ponowne otwarcie negocjacji w sprawie warunków wyjścia Wielkiej Brytanii z UE i ram przyszłych relacji. W dniu 17 października br. osiągnięto [porozumienie](#) dotyczące nowych rozwiązań, zgodnie z którym po brexicie: (i) Irlandia Północna miałaby być częścią terytorium celnego Zjednoczonego Królestwa; (ii) nie byłoby kontroli celnych i regulacyjnych pomiędzy Irlandią a Irlandią Północną, oraz – poza określonymi wyjątkami – opłat celnych; (iii) w Irlandii Północnej miałyby obowiązywać unijne przepisy w zakresie podatku VAT; (iv) władze Irlandii Północnej miałyby, co cztery lata, możliwość decydowania o dalszym funkcjonowaniu przepisów w zakresie wspólnej strefy; (v) przyszłe stosunki między UE i Wielką Brytanią miałyby być oparte na umowie o wolnym handlu, co stanowi mniejszy zakres współpracy z UE niż rozwiązanie zakładane uprzednio przez rząd Theresy May, kiedy to przyszłe stosunki miały być oparte na rozszerzonej umowie o wolnym handlu.

Rada UE [przyjęła](#) 21 października decyzję o podpisaniu umowy o wystąpieniu i zatwierdziła zmodyfikowany projekt decyzji o jej zawarciu, co stanowi pierwszy formalny krok w sprawie zawarcia umowy po stronie unijnej. Z powodu braku akceptacji wynegocjowanych rozwiązań w brytyjskiej Izbie Gmin, Rada Europejska – na wniosek Premiera Johnsona – podjęła 29 października [decyzję](#) o przesunięciu daty brexitu⁸. Brytyjska Izba Gmin zdecydowała o zorganizowaniu wcześniejszych [wyborów parlamentarnych](#) 12 grudnia br.

7.2. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie walutowych kredytów hipotecznych

W dniu 3 października 2019 r. TSUE wydał [wyrok](#) w trybie prejudycjalnym w sprawie C-260/18 Dziubak, w związku z wnioskiem przedłożonym w sierpniu 2018 r. przez Sąd Okręgowy w Warszawie, dotyczący wykładni dyrektywy 93/13. Sprawa dotyczy zakwestionowania przez kredytobiorców ważności klauzuli przeliczeniowej w umowie kredytu indeksowanego do CHF z uwagi na jej nieuczciwy charakter. Sąd polski rozważał, czy po usunięciu z umowy klauzuli kursowej możliwe będzie dalsze wykonywanie umowy. Ponieważ sąd miał wątpliwości, co odnośnie wykładni prawa unijnego, zdecydował się wystąpić do TSUE z czterema pytaniami prejudycjalnymi, z których jedno dotyczyło tego, czy na gruncie dyrektywy 93/13 dopuszczalne jest rozstrzygnięcie utrzymujące w mocy umowę po usunięciu klauzuli abuzywnej, która jest nierozzerwalnie związana z innymi postanowieniami określającymi główny przedmiot umowy.

---

⁸ Więcej na ten temat w [pkt 4.2](#).

TSUE nie rozstrzygał o abuzywności klauzuli kursowej w umowie kredytu indeksowanego, a jedynie w odpowiedzi na zadane pytanie orzekł, że unieważnienie takiej umowy w konsekwencji uznania klauzuli przeliczeniowej za abuzywną byłoby zgodne z prawem unijnym. Ocena abuzywności klauzul indeksacyjnych i ewentualnych jej skutków dla obowiązywania konkretnych umów (w szczególności, czy umowa po ewentualnym usunięciu klauzuli indeksacyjnej będzie mogła dalej funkcjonować) będzie, tak jak dotychczas, dokonywana w ramach kontroli incydentalnej przez polskie sądy, w odniesieniu do konkretnych treści umów i z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności towarzyszących ich zawarciu.

W opinii TSUE klauzule kursowe dotyczą głównego przedmiotu umowy, w związku z czym utrzymanie obowiązywania przedmiotowej umowy kredytu po uznaniu klauzuli kursowej za abuzywną wydaje się w tych okolicznościach niepewne.

7.3. Ocena gospodarki Portugalii

KE opublikowała 8 października [raport](#) o stanie gospodarki Portugalii. Dokument prezentuje wyniki kolejnej oceny gospodarki portugalskiej podczas dziewiątej misji nadzoru prowadzonego po zakończeniu programu dostosowań gospodarczych (*post-programme surveillance*, PPS). Misja miała miejsce w Lizbonie w dniach 14–19 czerwca 2019 r.

Realny wzrost PKB w Portugalii w pierwszym kwartale 2019 r. w ujęciu rok do roku wyniósł 1,8%, czyli nieco więcej niż zakładała KE w swoich prognozach gospodarczych. W świetle szacunków KE gospodarka kraju będzie rosła szybciej niż gospodarka strefy euro (przewidywany wzrost PKB Portugalii o 1,7% w 2019 r. i 2020 r.) Sytuacja sektora finansów publicznych w Portugalii stopniowo się poprawia. Zdaniem ekspertów ostrożna polityka fiskalna pozostaje kluczowym warunkiem stabilności finansów publicznych kraju. Deficyt nominalny sektora instytucji rządowych spadł w 2018 r. do 0,5% PKB, a w 2019 r. do 0,9% PKB (więcej niż rekomendowane 0,6% PKB). W raporcie zwrócono uwagę, że jakość aktywów portugalskich banków się poprawia. Portugalskie banki stopniowo obniżają poziom kredytów zagrożonych (*non-performing loans*, NPLs), ale nadal jest on trzecim co do wielkości w strefie euro. Pod koniec 2018 r. odsetek NPLs spadł poniżej 10% wszystkich kredytów (w czwartym kwartale 2018 r. wyniósł 9,4%). Krajowa strategia walki z wysokim wskaźnikiem NPLs nadal opiera się na trzech filarach: (i) rozwiązaniach nadzorczych, (ii) rozwiązaniach prawnych i sądowych oraz (iii) rozwiązaniach w zakresie zarządzania NPLs. Kolejną ocenę gospodarki Portugalii w ramach PPS zapowiedziano najpóźniej na początku 2020 r.

7.4. Publikacja raportu grupy wysokiego szczebla do spraw CMU

Grupa wysokiego szczebla do spraw CMU, która została powołana w maju br. z inicjatywy ministerstw finansów Holandii, Francji i Niemiec, 9 października br. opublikowała [raport](#) *Savings and Sustainable Investment Union*⁹. W dokumencie podkreślono, że motywy uruchomienia unii rynków

---

⁹ W skład grupy, poza przedstawicielami Holandii, Francji i Niemiec, weszli także eksperci mianowani przez ministerstwa finansów Hiszpanii, Szwecji, Włoch i Polski (mec. Artur Granicki, Partner w kancelarii Wardyński & Partners).

kapitałowych nadal pozostają aktualne, jednak dotychczasowe postępy w realizacji projektu nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Ponadto zmiany geopolityczne, społeczne i gospodarcze, które nastąpiły od 2015 r., czyli od daty rozpoczęcia prac nad CMU, powodują, że konieczne jest podjęcie natychmiastowych działań, m.in. w związku z wyjściem Wielkiej Brytanii z UE.

W związku z powyższym autorzy raportu proponują zmianę priorytetów CMU. Podczas gdy celem pierwszego etapu unii rynków kapitałowych było zwiększenie integracji rynków kapitałowych w UE, zaleca się, aby na kolejnym etapie priorytetem było uwzględnienie potrzeb obywateli oraz inwestycje w gospodarkę europejską. Proponuje się również, aby zmianie priorytetów towarzyszyła zmiana nazwy projektu z unii rynków kapitałowych na unię oszczędności i zrównoważonych inwestycji (*Savings and Sustainable Investment Union*).

W dokumencie zachęca się przywódców politycznych do skoncentrowania się na dwóch głównych celach:

- stworzeniu i promowaniu rynku kapitałowego, który oferuje produkty oszczędnościowe odpowiadające potrzebom obywateli oraz przeznaczania kapitału na inwestycje w innowacyjną i zrównoważoną gospodarkę;
- budowaniu/wzmacnianiu zintegrowanego, konkurencyjnego, głębokiego i płynnego europejskiego rynku kapitałowego w celu utrzymania UE jako jednego z dwóch głównych centrów finansowych na świecie.

Autorzy raportu sformułowali również cztery priorytety dla UE, które zakładają:

- stworzenie lepszych możliwości do generowania wyższych oszczędności i inwestycji,
- znaczny rozwój rynków akcji,
- zwiększenie płynności przepływów finansowych pomiędzy rynkami finansowymi w UE,
- rozwój dłużnych, kredytowych i walutowych instrumentów finansowych umożliwiających zwiększenie międzynarodowej roli euro jako waluty finansowania.

Ponadto zachęca się KE do rozważenia, czy możliwe jest ustanowienie monitorującego komitetu sterującego o charakterze międzyinstytucjonalnym, który byłby odpowiedzialny za opracowanie zestawu wskaźników umożliwiających monitorowanie i ocenę postępów.

7.5. Postępy we wdrażaniu CMU do oceny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) w opublikowanym 29 października [komunikacie](#) poinformował o przeprowadzanej ocenie skuteczności działań KE zmierzających do utworzenia CMU. Audytorzy ETO przeanalizują dotychczasowe postępy na rzecz budowy CMU, a następnie sformułują zalecenia w zakresie ewentualnej rewizji projektu w przyszłości. W szczególności ETO oceni czy KE:

- osiągnęła swój cel w postaci zwiększenia dywersyfikacji źródeł finansowania dla przedsiębiorstw w UE, w tym głównie małych i średnich przedsiębiorstw,
- zaproponowała działania zmierzające do powstania bardziej zintegrowanych i pogłębionych rynków kapitałowych,

- wdraża projekt CMU w taki sposób, aby zaproponowane działania były korzystne dla przedsiębiorstw i krajowych rynków kapitałowych, szczególnie korzystając przy tym z pomocy technicznej oraz zapewniając zharmonizowanie działań w zakresie CMU z innymi programami UE.

Raport z kontroli zostanie opublikowany w 2020 r.

7.6. Ocena programu dostosowań gospodarczych na Cyprze przez KE

W dniu 10 października br. KE opublikowała [dokument](#) dotyczący programu dostosowań gospodarczych, który był wdrażany na Cyprze od kwietnia 2013 r. do marca 2016 r. W dokumencie przedstawiono wyniki oceny *ex post* programu, którą przeprowadził zespół ekonomistów KE niezaangażowanych w proces jego wdrażania. Przeprowadzona ocena *ex post* miała na celu wyciągnięcie wniosków do wykorzystania w przyszłym procesie decyzyjnym oraz określenie obszarów wymagających poprawy w przypadku ewentualnych podobnych interwencji w przyszłości.

Autorzy dokumentu podkreślili, że program dostosowań gospodarczych okazał się w dużej mierze skuteczny w zapewnieniu stabilności sektora finansowego, przywróceniu równowagi fiskalnej oraz wdrożeniu reform strukturalnych, co z kolei umożliwiło stopniowe odzyskiwanie przez Cypr dostępu do finansowania rynkowego już w trakcie trwania programu. Niemniej, program okazał się mniej skuteczny w odniesieniu do wprowadzania zasadniczych zmian w modelach biznesowych banków oraz w ograniczeniu nadmiernej zależności gospodarki cypryjskiej od kilku sektorów. Jednocześnie w dokumencie podkreślono, że w przyszłości należy unikać opóźnień w rozpoczęciu wdrażania programu, gdyż może to zwiększyć koszty kryzysu oraz ryzyka związane z realizacją programu. Warunki programu powinny być współmierne do możliwości administracyjnych kraju i horyzontu czasowego, zwłaszcza w przypadku tak małej gospodarki jak cypryjska. Sukces programu zależy zaś w dużej mierze od odpowiedzialności władz krajowych oraz innych kluczowych podmiotów.

Zapowiedzi wydarzeń w listopadzie 2019 r.

Data	Wydarzenie
8 listopada	posiedzenie Rady Ecofin
13 listopada	posiedzenie Rady Prezesów EBC bez decyzji w sprawie polityki pieniężnej
13-17 listopada	Sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
16-19 listopada	Sesja plenarna PE
27 listopada	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)

Wykaz skrótów

AMLD	<i>Anti-money laundering directive</i> , dyrektywa w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy
APP	<i>asset purchase programme</i> , programu skupu aktywów Europejskiego Banku Centralnego
BICC	<i>Budgetary Instrument for Convergence and Competitiveness</i> , instrument budżetowy na rzecz konwergencji i konkurencyjności
CET 1	<i>common equity Tier 1</i> , kapitał podstawowy Tier 1
CMU	<i>capital markets union</i> , unia rynków kapitałowych
CRD IV	Capital Requirements Directive IV, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE
CRR	Capital Requirements Regulation, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
DGSD	Deposit Guarantee Schemes Directive, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
Ecofin	Economic and Financial Affairs Council, Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
KE	Komisja Europejska

LCR	<i>liquidity coverage ratio</i> , wskaźnik pokrycia płynności
NPLs	<i>non-performing loans</i> , kredyty zagrożone
PKB	produkt krajowy brutto
PE	Parlament Europejski
PPS	<i>post-programme surveillance</i> , nadzór po zakończeniu programu dostosowań gospodarczych
SRB	Single Resolution Board, Rada do spraw Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	Unia Europejska
WRF	wieloletnie ramy finansowe
VAT	<i>value added tax</i> , podatek od wartości dodanej

---

www.nbp.pl

